

Elinikäinen ohjaus ja jatkuva oppiminen

29.5.2020

Anna Toni, työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Elinikäinen ohjaus Marinin hallitusohjelmassa

Luodaan kattavat elinikäisen ohjauksen palvelut, jotta kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen ja jotta osaamisen kehittämistä ohjataan yksilön ja yhteiskunnan kannalta strategisesti. Ohjauksen avulla tuetaan myös aikuiskoulutuksessa aliedustettujen ryhmien osallistumista jatkuvaan oppimiseen. s164

Työllisyyspalveluiden kehittäminen s129

- Kehitetään ura- ja ohjauspalveluita työttömien lisäksi erityisesti pitkään perhevapailla olleille ja ikääntyneille työntekijöille. Työuraohjausta lisätään myös työssäkäyville ja yrittäjille.
- Työhönvalmentajien saatavuutta parannetaan TE- ja sosiaalipalveluissa

Nuorisotakuun toimeenpano ja Ohjaamo-toiminnan vahvistamista

Kotouttaminen s137

- Rakennetaan yhden luukun moniammatillisten kotouttamis- ja osaamiskeskuksia ja edistetään parhaiden käytäntöjen valtakunnallista levittämistä. Vahvistetaan maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista, ohjausta ja osaamiskeskustoimintaa.

Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy s164

- Vahvistetaan ohjausta ja opiskeluhuollon palveluita.. Vahvistetaan opinto-ohjausta eri koulutusasteilla. Osana oppivelvollisuutta kehitetään toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta helpottamaan siirtymistä toisen asteen koulutukseen.
- Vahvistetaan työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja työpaikkaohjaajien roolia.
- Puututaan toisen asteen koulutuksessa havaittuihin laatuongelmiin välittömästi, jotta koulutuksen laatua, opettajien työskentelyedellytyksiä ja nuorten hyvinvointia voidaan tietopohjaisesti vahvistaa kaikissa lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Erityisesti otetaan huomioon lähiopetus- ja ohjausresurssien riittävyys muuttuneisiin vaatimuksiin nähden.

ELO-foorumi ja työjaosto

- Foorumin toimikausi on 1.4.2020–31.1.2023
- Hallitusohjelman keskeisten linjausten edistämiseksi on tarpeen valmistella **elinikäisen ohjauksen strategia**, joka tarjoaa **keinoja työelämän murrokseen ja jatkuvan oppimisen haasteeseen** vastaamiseksi sekä tarkastelee **elinikäisen ohjauksen kokonaisuutta tulevaisuusorientoituneesti mutta käytännönläheisesti**.
- Työjaosto valmistelee strategiaa ja toimenpiteet sen toteuttamiseksi. Valmistelutyössä tulee hyödyntää olemassa olevaa tietopohjaa. Esitellään **31.5.2020 mennessä -> lisääikaa saatu**
  - Jatkuvan oppimisen parlamentaariselle ryhmälle
  - Työllisyyttä edistävälle Osaaminen ja työmarkkinoiden kohtaanto -alatyöryhmälle
  - Oppivelvollisuuden laajentamisen seurantar ryhmälle
- Strategian sisältö:
  - Työssä tulee ottaa huomioon **työllisyyspalveluiden, kotoutumisen, jatkuvan oppimisen, oppivelvollisuuden laajentamisen sekä valtakunnallista kehittämistä koskevat linjaukset**.
  - Lisäksi ehdotukset elinikäisen ohjauksen **palvelujen kehittämiseksi**.
  - Ehdotuksessa **tulee erityisesti huomioida koordinaatioon, yhteistyöhön ja monialaisuuteen** liittyviä kysymyksiä
- Foorumin ja työjaoston työt tehdään virkatyönä. Foorumi kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa, työjaosto tiiviimmin. Lisäksi voidaan järjestää seminaareja ja työpajoja. Tietoa jaetaan myös sähköisesti. Foorumi viestii toiminnastaan sidosryhmille.

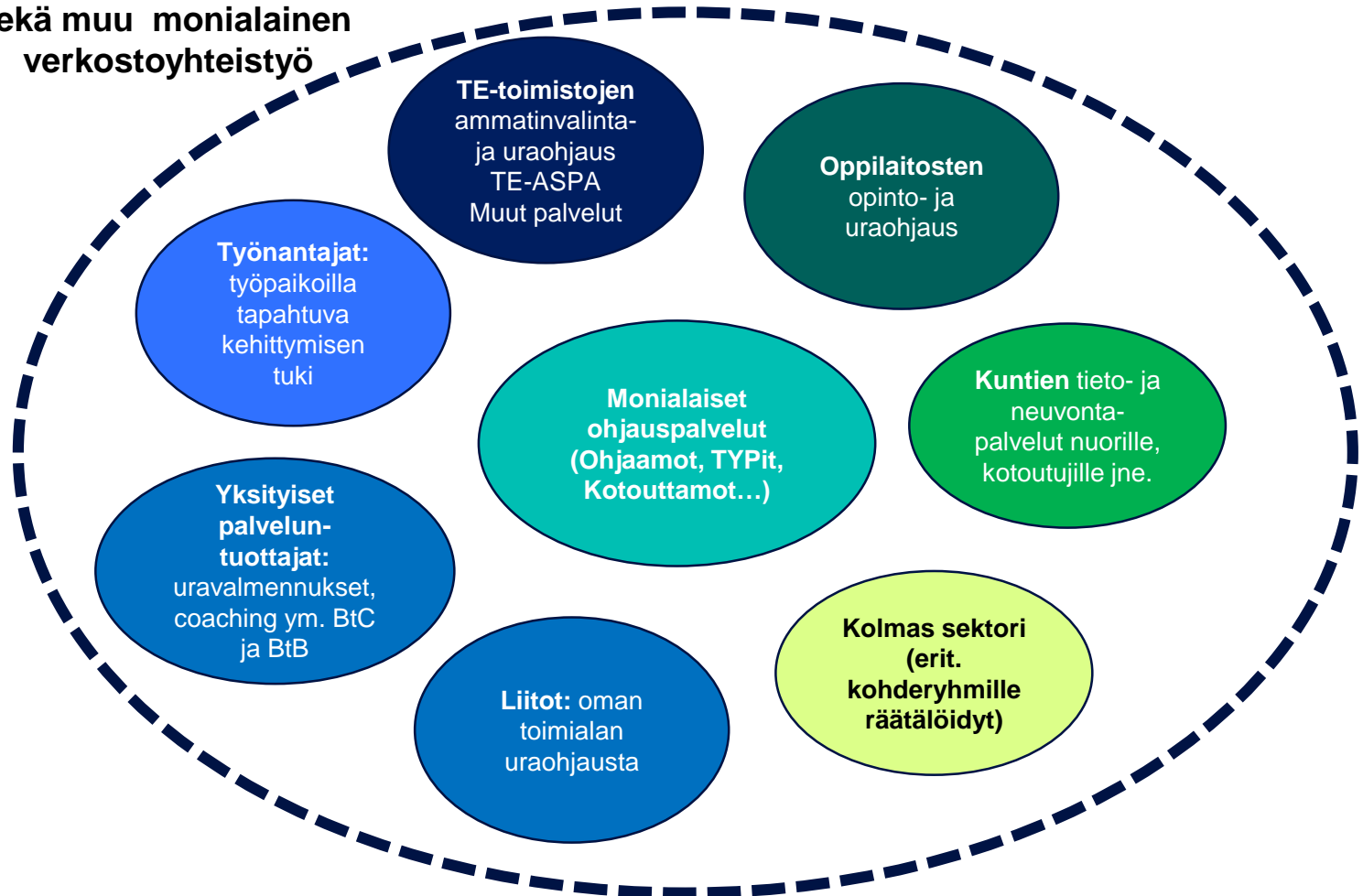
Uraohjauksen kenttä on moninainen

ELO-foorumi ja työjaosto

+ alueellinen elinikäisen ohjauksen ELO-verkosto

sekä muu monialainen
verkostoyhteistyö

Elinikäinen ohjaus pitää sisällään tiedon jakamista, neuvontaa ja syvällisempää ohjausta: puhutaan myös TNO-palveluista

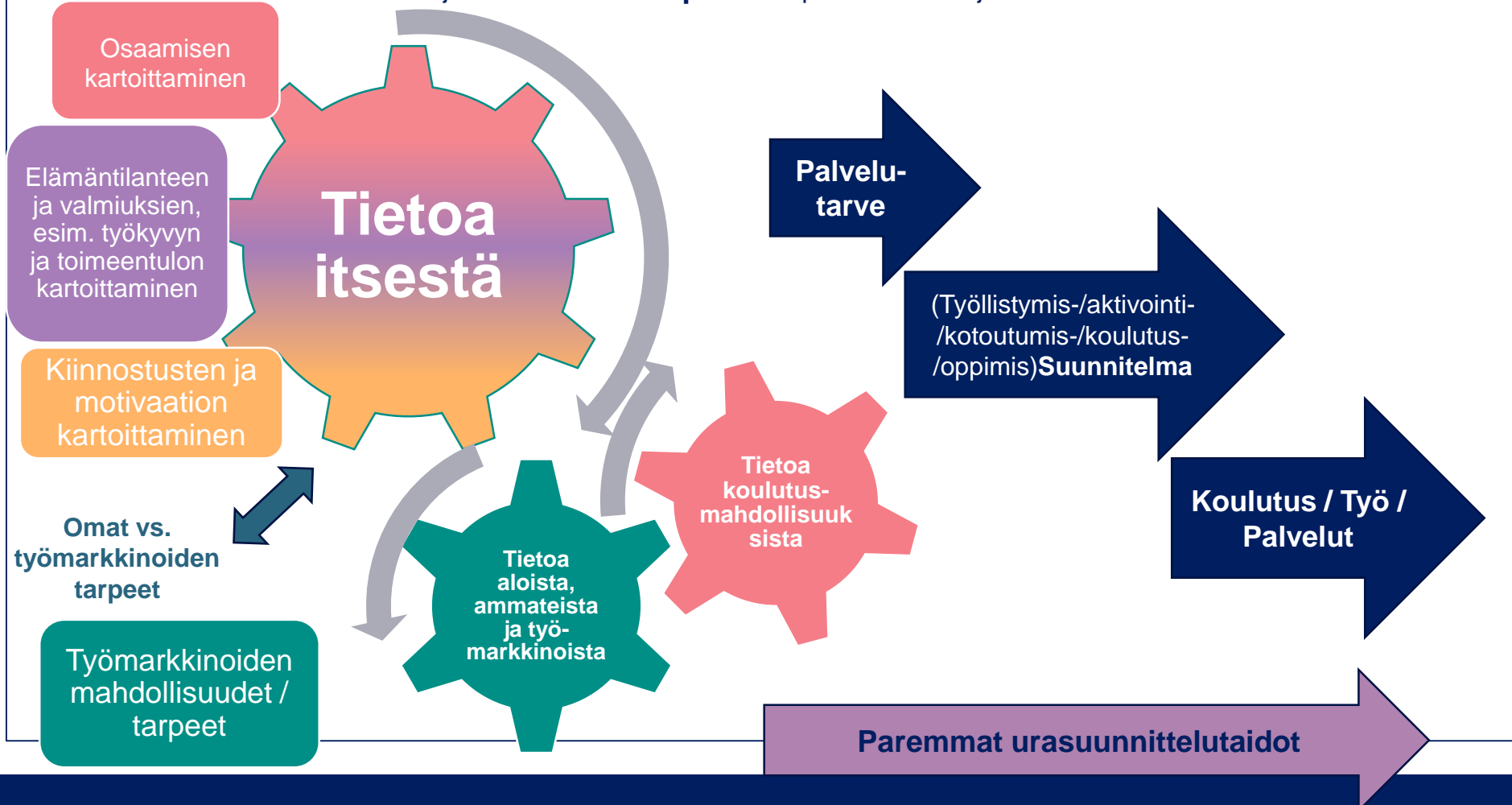

	TIEDON JAKAMINEN	NEUVONTA	OHJAUS
Tehtävä	Tehtävänä on antaa asiakkaalle hänen tarvitsemaansa tietoja.	Tehtävänä on neuvoa asiakkaalle sopiva toimintatapa.	Tehtävänä on edistää keskustelun keinoin asiakkaan omaa kykyä parantaa elämäänsä hänen omista lähtökohdistaan.
Suhde tietoon	Tarvittava tieto koostuu tosiasioista.	Neuvo perustuu asiantuntijan tietoon.	Korostetaan asioiden tulkinnanvaraisuutta ja monia toimintamahdollisuuksia.
Asiakkaan rooli	Asiakas hakee itselleen puuttuvaa tietoa. Hän on tiedon vastaanottaja. Asiakas käyttää tietoa hyväkseen.	Asiakas odottaa saavansa ongelmaansa asiantuntija-apua neuvon muodossa ja päättää neuvon noudattamisesta.	Asiakas osallistuu aktiivisesti esittämiensä pulmien ratkaisemiseen. Hänen tavoitteensa ja tulkintansa ovat työskentelyn lähtökohtia.
Ammattilaisen rooli	Työntekijä tai palvelu antaa asiakkaalle hänen haluamansa tiedon ja huolehtii sen oikeellisuudesta ja riittävydestä	Työntekijä on asiantuntija asiassa ja eri toimintavaihtoehtojen arvioinnissa ja hänen tulee huolehtia tiedon laadusta.	Työntekijä pyrkii keskustelussa erilaisin keinoin kirkastamaan asiakkaan omaa ajattelua ja vahvistamaan hänen toimintakykyään. Ohjaaja ei yleensä tarjoa valmiita ratkaisumalleja, vaan auttaa asiakasta itse viemään tavoitettaan eteenpäin.
Keskustelutapa	Keskustelun tai palvelun ydin rakentuu asiakkaan kysymyksestä ja siihen saadusta vastauksesta. Tieto voi olla digitaalisessa muodossa. Yleensä tiedonjakokeskustelu on lyhyt.	Keskustelun perusrakenteena on neuvon pyytäminen ja antaminen. Toisinaan neuvon antaminen voi tapahtua työntekijän aloitteesta. Neuvontakeskustelu on yleensä lyhyt, mutta se voi laajentua.	Ohjauskeskustelu on yleensä monivaiheinen ja se voi olla osa pidempää ohjausprosessia. Keskustelun kulkuun vaikuttaa asiakkaan tekemät aloitteet ja tarpeet sekä toisaalta työntekijän käyttämä lähestymistapa tai viitekehys.

Päätöksenteko koulutuksen/uran siirtymävaiheessa

Monialaiset ja -kanavaiset **TNO-palvelut** päätöksenteon ja etenemisen tukena

OECD: Continuous Learning in Working Life in Finland 2020

- Aikuisten osaamisen kehittämisen haasteina erityisesti motivaation ja tiedon puute, sekä ajan sekä toimeentulon löytäminen työssäolevilla
- Ohjauksen osalta nostetaan keskiöön em. kohderyhmän etsiminen, löytäminen ja tavoittaminen sekä aktivointi ja innostaminen osaamisen kehittämiseen -> heille tulisi tarjota enemmän, matalan kynnyksen, kohdennettua ohjausta, ja erityisesti monialaista, kokonaisvaltaista ohjausta joka ottaa huomioon koko elämäntilanteen
- Miten motivoidaan matalan osaamisen omaavat aikuiset kehittämään taitojaan (jotta ne vastaavat paremmin työelämän tarpeita)?
  - **Spesifit suositukset ohjaukseen liittyen:**
    - lisätään ohjauspalveluiden resurssia erityisesti työllisyyspalveluissa
    - kehitetään matalan kynnyksen monialaisia ohjauspalveluita aikuisille

Ohjauksen kehittämisen vastavoimia

- Saatavuus.....Laatu
- Selkeä työnjako.....Verkostoyhteistyö
- Kohderyhmärajat.....Kaikille
- Työpaikalla.....Työelämän siirtymässä
- Osaaminen.....Motivaatio

Tavoite 1: Elinikäisen ohjauksen yhdenvertainen saatavuus ja laatu

- **Matalan kynnyksen omaavat aikuiset tulee ”löytää” paremmin ja motivoida osaamisen kehittämiseen**
  - Linkitettävä etsivät palvelut vahvemmin osaksi elinikäistä ohjausta TAI ohjaus tuotava lähemmäs ihmisiä
  - Tarjotaan aktiivisesti ohjausta tai lisätään tietoisuutta niistä
  - Toimiva jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus tuo tiedon paremmin saataville ja helpottaa ohjaajaresurssin tarvetta
- **Vahvistetaan systemaattisesti kansalaisten omia urasuunnittelutaitoja ja yleisiä työelämätaitoja**
- **Tuetaan monimuotoista ja laadukasta ohjaustoimijakenttää rahoittamalla ohjauksen peruspalveluita ja lisäksi esim. hankinnoilla**
  - Miten tavoitteet ja laatu määritellään, kuka seuraa sitä ja kuka vastaa resursseista/rahoittamisesta? -> Valtakunnallinen koordinaatio
- **Ohjausosaamisen kehittäminen vastaamaan tulevaisuuden työelämän tarpeita ja palvelemaan aikuisväestön tilanteita**

Tavoite 2: Matalan kynnyksen monialaiset ohjauspalvelut laajasti aikuisväestölle

- **Selkiytettävä työnjakoa: montako yhden luukun palvelua?**
  - Nykyisten tietyille kohderyhmille suunnattujen monialaisten ohjaukonseptien (nuoret aikuiset, maahanmuuttajat, osatyökykyiset) suhde ”kaikkien aikuisten” palveluihin
- **Miten eri sektoreiden tavoitteita ja toimintaa sovitetaan yhteen ja koordinoidaan, miten tuetaan monialaista työtöetta?**
  - Uudet resurssit vs. resurssien uudelleenjärjestäminen
  - Monialaisen määrittely; monihallinnollinen, monitoimijainen, monialainen, moniammattillinen -> käytännön palvelukonseptit
- **Tarvitaan monialaisen ohjauksen kokonaiskuva ja seuranta**
  - Elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamisen järjestelmä
- **Monialaisten ohjauspalveluiden lainsäädäntöä tulisi arvioida ja kehittää**